

1893-09-21

þÿ — À µ Á - Ä ¿ Å - ° , µ ã ¹ Â Ä ¿ Å œ . ‘ Á

þÿ • Á µ Å ½ . Ä ¹ ° ì Á ì³ Á ± ¼ ¼ ± C o o p 2 0 0 2

Library of Neapolis University Pafos

<http://hdl.handle.net/11728/8713>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

Διάφορα

Γέμμοι

- Walter Sendom
- ω προς → Αξία
- Δημ. Έργα
 - Οδ. Δωτω
 - γέφυρα
 - Γέφυρες
 - Αρρέματα
 - Αρρέματα
 - Κερύνεια
- Κοιν. Σεματάφυλας
- Λευκωσία
- Καραβοβότασι
- Αμμόχωστος
- Μεγα. Μεταφ. (Αμαξο)
- Περιβάσ
- Πλατεία
- Παριάνια
- Περύβος
- Νερό-ποτάμα
- Υδατα
- Παφος ✓
- Fr. Heidenstam
- το η. αυτοδιοίκηση

COOP
 Έμποριο
 Χερσγία
 Λευκωσία

Η ΠΕΡΙ ΚΥΠΡΟΥ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ Μ. ΑΡΜΟΣΤΟΥ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1891 - 92.

(Συνέχεια).

Δημόσια έργα.

Ἡ ἐκθεσίς τοῦ ἐπὶ τῶν δημοσίων ἔργων ὑπαλλήλου ἀναφέρει ὑπὸ τὸν τίτλον «κατασκευὴ ὁδῶν» εἰς διάκρισιν ἀπὸ τῆς ἐπισκευῆς ὅτι 17 3)4 μίλια ὁδῶν κατασκευάσθησαν καὶ 22 5)8 ἐγαλκώθησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο. Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι δὲν ἐκπροσωποῦσιν ἔργα γινόμενα ἐπὶ μιᾶς συνεχῆς ὁδοῦ ἀλλὰ μικρὰ τεμάχια κατασκευῆς συντελεσθεισῆς διαρκούντος τοῦ ἔτους ἐπὶ 15 περίπου διαφόρων ὁδῶν εἰς ὅλα τὰ διαμερίσματα τῆς νήσου, ὧν οὐδεμία ἤλθη εἰς πέρας καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατασκευὴν, τὴν διοχέτευσιν τῶν ὑδάτων καὶ τὴν χαλίκωσιν ἀλλ' ἅπασαι ὑπάρχοντα σήμερον εἰς πολὺ καλλίτεραν κατάστασιν ἢ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους. Ὑπὸ τὸν τίτλον τῶν ἐπιδιορθώσεων, τὸ τμήμα ἐπεφορτίσθη τὴν ἐπιδιορθώσιν 320 μιλίων δρόμων, ἅτινα ἐπεσκευάσθησαν, ὅσας δὲ παρέστη ἀνάγκη ἐγαλκώθησαν μερικαὶ ἐλκεῖναι θέσεις. Μία λιθίνη γέφυρα ἐκτίσθη καὶ πέντε παλαιαὶ γέφυρα ἐπισκευάσθησαν διαρκούντος τοῦ ἔτους.

Ἐν ἐνδιαφέρον ἔργον, ὁ λιμὴν ἂν τῆς κερύνειας, ἤλθη εἰς πέρας, ἤρξατο δὲ ἔτερον, ἡ οἰκοδομὴ κεντρικῶν φυλακῶν ἐν Λευκωσίᾳ. Τὸ ἔργον τοῦτο, ὡς ἔματε, τελειώθη, θὰ ἦνε τὸ μεγαλειότερον σὶν δημοσίον ἔργον ἐν τῇ νήσῳ καλύπτει ὅσον χωρὸν 11 στρεμμάτων καὶ περιέχει ὅσον θέσεις διὰ 300 φυλακιστέμενους. Ἡ κατασκευὴ σιδηρᾶς ἀποβάθρας ἐν τῷ μικρῷ διὰ πλοία λιμένι τοῦ Καραβιρσταίου ἤρξατο. (Τὸ χρέιστον τοῦτο ἔργον ἔχει ἤδη ἀποπερατωθῆναι). Ποιά τις βελτίωσις ἐγένετο ἐπιτοίσης ἀφαιρέθῆναι τῶν ἐμποδίων ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τερῷ ἐν Ἀμμοχώστῳ λιμένι, ὁ ἀριθμὸς τῶν δευτερευόντων ἐργῶν ἐπισκευῆς καὶ κατασκευῆς, ἐπετιλέσθη τοῦ τμήματος παρέχοντος εἰς καθ' ἡμέραν χρῆσιν 304 πληρωνομένων ἐργάτας καὶ 74 καταδίκους.

Ἡ ἐτήσια δαπάνη διὰ δημοσίων ἐρ-

τε επίσκευθης περιορίζεται εἰς τὸ ὠρι-
σμένον ποσὸν τῶν 10,000 λιρῶν λαμ-
βανόμενον ὁλόκληρον ἐκ τῶν ἐσόδων
διότι ἡ Κυβέρνησις τῆς νήσου δὲν ἔχει
πηγὰς ἱκανὰς ν' ἀποδώσῃ προσόδους
διὰ τὴν κυρίαν δαπάνην. Ἄπασαι αἱ
ὁδοί, τὰς ὁποίας ἀνέτετρα ὅτι κατασκευ-
άζονται καὶ τὸ πλεῖστον τῶν ἐν ἐπι-
σκευῇ εὐρισκομένων εἶνε ἀμαξίτοι ὁ-
δοί καὶ κατασκευάσθησαν ἐπὶ σκοπῶ
ἀναπτύξεως τοῦ τῆς διαμετακομίσε-
ως ἐμπορίου δι' ἀμαξῶν ὅπερ πρὸ τῆς
κατοχῆς ἦν σχεδὸν ἀγνωστον ἐν τῇ
νήσῳ Ἄλλὰ πρὸς σπουδαίαν τού-
του ἀνάπτυξιν ἡ ὁδὸς, πρέπει νὰ ἦνε
ἀνοικτὴ καὶ χρήσιμος δι' ἕκαστον ἐμ-
πόρευμα ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον ἐν παντί
καιρῶ καὶ καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς τοῦ
ἔτους· ἀλλ' αἱ ὁδοί, ἐνεκα τῶν περι-
στάσεων ὑφ' ἃς ἐργάζεται ἡ Κυβέρνη-
σις, δὲν εὐρισκονται ἐν τῷ αὐτῇ κατα-
στάσει. Θέτων· κατὰ μέρος τὰς πρὸς
μεταφορὰν τῶν οἴνων ὁδοί, τὸ ἥμισυ
τῆς δαπάνης τῶν ὁποίων ἐπληρώθη ὑ-
πὸ τῶν ὠρεληθέντων χωρίων, ἐξαιρῶν
δὲ ἐξ ἰσίου καὶ τὴν ἀπὸ Λεμησοῦ εἰς Πλά-
τρῆας στρατιωτικὴν, λέγω ὅτι μονη ὁδὸς
ἐπιβὰ γενικὴν διαμετακόμισιν ἐν τῇ νή-
σῳ τελείως στρωμένη καὶ γεφυρωμέ-
νη εἶνε ἡ ἀπὸ Λάρνακος εἰς Λευκωσί-
αν, ἐπὶ τῆς ὁποίας μεγάλως ἀνεπτύ-
χθη ἡ δι' ἀμαξῶν μεταφορὰ τῶν ἐμ-
πορευμάτων. Αἱ ἄλλαι ὁδοί ἔχουσιν
ἄρκετὰ διαστήματα ἄριστα χαλικο-
μένα καὶ δύνανται νὰ θεωρηθῶσι κα-
λοὶ δρόμοι, βατοὶ δι' ἀμαξῶν κατὰ
τὴν θερινὴν ἐποχὴν· ἀλλὰ δὲν εἶνε χα-
λικομέναι καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν καὶ
πολλὰ ἐξ αὐτῶν εἶνε ἄνευ γεφυρῶν.
Οὕτω ἐπὶ ὑποθέσει ἐν μιᾷ τῶν μάλ-
λον σπουδαίων γραμμῶν τῇ ἀπὸ
Λάρνακος εἰς Λεμησοῦν, ἀποστάσει
42 μιλίων ὑπάρχουσι 3 μεγάλοι πο-
ταμοὶ καὶ ἑννέα μικρότεροι ἔχοντες
χρεῖαν γεφυρῶν. Ἡ ὁδὸς εἶνε πολὺ κα-
λὴ δι' ἀμάξας εἰς καλοὺς καιροὺς. Ἐ-
γὼ αὐτὸς διήλθον αὐτὴν δι' ἀμάξης
καὶ οἱ ταξειδιῶται δύναται γενι-
κῶς νὰ διέλθωσιν αὐτὴν δι' ἀμαξῶν
ἂν καὶ ἐπὶ ἀδρῶν τιμήματι συνεπία
τοῦ κινδύνου ἀπωλείας ἢ βλάβης, ἥτις
κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας εἶνε ση-

ακολουθους επισκευάς κλπ. ἀρθευτικῶν ἔργων: ἡ διαῶρυξ Κιτίου ἐκαθαρίσθη καταμέτρησις ἐγένετο διὰ τὴν κατασκευὴν τριῶν μεγάλων λιθίνων μολῶν ἐπὶ τοῦ Κοπρία ποταμοῦ. Ὁ φραγμὸς τοῦ Μανότη ὅστις κατεσκευάσθη τῷ 1887 ὑπὸ τῶν χωρικῶν τῆς Ἀσσιας ἐπεσκευάσθη καὶ ἐστρέωθη. Ὁ φραγμὸς τῆς Ἀφάλτριας ἐπεσκευάσθη καὶ ἡ κοίτη τοῦ Πεδαίου καὶ τοῦ Ἰδαλίου συμπεριελήθησαν εἰς τὰ γενόμενα ἔργα. Ἡ δαπάνη διὰ τὰ ἀνωτέρω ἔργα γίνεται ἐκ μέρους τῶν ἐνδιαφερομένων χωρικῶν καὶ δὲν δύναται νὰ ἐπιβληθῆται ἐπὶ τὰ ἔσδουα.

Τὸ κτηματολόγιον καὶ τὰ ἐσδουὰ δάση.

Τὸ κτηματολόγιον καὶ τὰ δάση, μικὰ τμήματα, ἅτινα ἐνώθησαν ὑπὸ μίαν ἀρχὴν, ἐξετέλεσαν ἀρκετὰ ἔργα διαρκούντος τοῦ ἔτους. Τὸ ἔργον τοῦ πρώτου ἠδύνατο μεγάλως νὰ διευκολυνθῆ διὰ μιᾶς νέας ἐκτιμῆσεως τῆς ἀκινήτου περιουσίας, μέτρον διὰ τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις μέχρι τοῦδε δὲν ἐχει κατωρθώσει νὰ ἐπιτύχῃ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Νομοθετ. Συμβουλίου.

Ἐξοσιπέντε καὶ ἡμισυ τετραγωνικά καὶ μίλια δάσους ἔχουσιν ὀροθετηθῆναι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ἀναβιδάσαντά τὸν ὅλον χῶρον τῶν ὀροθετημένων δασῶν εἰς 542 τετραγωνικά μίλια. Ὁ ἀριθμὸς τῶν παραβάσεων τοῦ περὶ δασῶν νόμου ἦν μέγας καὶ κατὰ τὴν ἐκθεσιν τοῦ ἀρχιδασονόμου δὲν δεῖ μείωσιν. 545 καταδιώξεις ἐγένοντο κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο· ἀλλ' ἐξ ἄλλοι ἀριθμὸς τῶν πυρκαϊῶν τῶν δασῶν δῆται κνυσι μείωσιν τινα καθ' ὅσον ἐγένοντο 31 τοιαῦται ἀπέναντι 42 κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος. Τρία περίπου τετραγωνικά μίλια δάσους ἐκάησαν καὶ 7,000 δένδρα κατεστράφησαν διὰ τῶν τυχαίων τούτων περιστατικῶν· 5,000 περίπου νέα δένδρα διενεμήθησαν εἰς διάφορα πρόσωπα ἐκ τοῦ φυτοκομείου ἐν Λευκωσίᾳ ἀλλὰ τὸ τμήμα δὲν κατώρθωσε νὰ φυτεύσῃ πολλὰ εἰς ἴδιον λογαριασμόν.

Ἐν βῆμα μεγάλου ἐνδιαφέροντος ἐγένετο κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο διὰ τῆς δημοιοργίης γραφείου ἐπιθεωρητοῦ τῶν ἀγρο-

τικων εργασιων, το οποιον ηνωμενον
κατ' αοχης με το τμημα του γενικου
ειπρακτορος ετοποθετηθη τωρα υπο
τον αρχιδασνονομον.

Δημόσιος υγίεια κ. λ. π.

Ο αρχίατρος αναφέρει ότι η υγίεια
της νήσου κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἦτο εὐ-
ἀρετος. Αναφέρει ἐν τούτοις ὅτι ἡ
ἀσθένεια φυματίωσης ἢ ὁποία πρὸ εἴ-
κοσιν ἐτῶν ἦτο σχεδὸν ἀγνωστος ἐκέρ-
δισεν ἕδαφος μεταξὺ τοῦ πληθυσμοῦ.
Τὰ νοσοκομεία ἐκπληροῦσι καλῶς τὸν
πλοπὸν των καὶ ἰδίως τὸ ἐσγάτως ἰ-
δουθὲν ἐν Λευκωσίᾳ. Τὰ ἐξωτερικὰ
φαρμακεία φαίνονται μεγάλως ἐργα-
ζόμενα, ὁ ἐπόμενος δὲ ἀριθμὸς ἀσθε-
νῶν διαφκοῦντος τοῦ ἔτους διήλθε δι'
αὐτῶν: Ἐν Λευκωσίᾳ 4,485, ἐν Λάρ-
νακί 2,035, ἐν Λεμεσῶν 1,146, ἐν
Ἀμμοχώστῳ 2,133, ἐν Πάφῳ 2,617
ἐν Κερυνείᾳ 1,046 ἐν συνόλῳ 13,462.

Ο ἰατρὸς κ. Χαϊδεσταμ. παραπο-
νεῖται διὰ τὴν ἀπάθειαν ἣν δεικνύει ὁ
λαὸς ὅσον ἀφορᾷ τὴν βελτιωσιν τῆς υ-
γείας καὶ βεβαίως τὰ στοιχεῖα τῶν
υγιεινῶν γνώσεων δὲν ἐννοοῦνται καὶ
δὲν ἐφαρμόζονται ἢ ὀλίγον ἐν Κύπρῳ.
Ἐπάρχουσιν ἀκόμη διδόμενα πρὸς ἐν-
θάρρυνσιν. Ἐπιηροφορήθη ὅτι ἐν ταῖς
πόλεσιν ὅπου ὑπάρχει δημαρχεῖον ἢ ἡ-
μερησία ἐργασία τῶν ὀδοκαθαριστῶν
ἐνεργεῖται καλῶς καὶ ἀκριβῶς. Ὑπο-
τὴν ἐπιψιν τῶν συσσωρευομένων οἰκη-
μάτων καὶ τῆς συλλογῆς τῶν ἀκαθαρ-
σιῶν ἡ πόλις Λευκωσία εἶνε μίᾳ τῶν
τὰ μάλιστα ἐλλειπῶν. τῶρα ἀκόμη
αἱ ἐγγύριοι ἀρχαὶ ἕκαμον βήματα τι-
να ὅπως συμφωνήσωσι μεθ' ἐνὸς κατ'
ἀθλιεστατον τρόπον τὸν σχηματισμὸν
ἀνοικτοῦ φοέατος ἢ ὑδραγωγείου τὸ ὁ-
οῖον ἐμὲν ἐν ἐπὶ ἐπὶ στάσιμον ἀναδι-
ν παντὸς εἶδους βδελυρὸς ἀνασυμμιω-
ις ἐν τῷ μέσῳ τῆς τὰ μάλιστα κατ-
ικουμένης συνοικίας τῆς πόλεως. Τὸ
ημαρχεῖον ἐδανείσθη τὸ ποτὸν 800
εἰρηπου λιρῶν καὶ ἀπετάθη πρὸς κα-
αρισμὸν καὶ φύλαξιν τοῦ ὑδραγωγείου
τούτου.

Τὸ δημορχεῖον Λεμησσοῦ κατέβαλεν ἐπίσης ἀξιοπεσίνους προσπαθειὰς ὅπως παράσχη εἰς τὴν πόλιν τὴν τὰ μάλα ἀναγκασίαν προμήθειαν ἀφθόνου καὶ καθαροῦ ὕδατος. Σχεδία καὶ ἐκτιμήσεις ἐγένοντο ἤδη καὶ τὸ ἔργον ἐντὸς τοῦ ἐλαττοῦ ἀρρήστη.

Ἡ ἐπόμενος θερμομετρικὸς πίναξ θίγεται ἰσως νὰ ἦνε ἐνδιάφερον.

Θέσις	Μέγιστον	Ἐλάχιστον
Λάρναξ	15.5 κατὰ τὰς 10 Ἰουνίου	31.5 κατὰ τὰς 24 Μαρτίου
Λεμησσοῦ	95.0 κατὰ τὰς 10 Ἰουνίου	33.0 κατὰ τὰς 24 Φεβρουαρίου
Ἰόχωστος	98.0 κατὰ τὰς 4 Ἀγούστου	29.5 κατὰ τὰς 27 Δεκεμβρίου
κ	93.8 κατὰ τὰς 6 Ἀγούστου	35.0 κατὰ τὰς 7 Φεβρουαρίου
κτι	103.8 κατὰ τὰς 17 Ἀγούστου	30.0 κατὰ τὰς 24 Φεβρουαρίου

(ἔπειται τὸ τέλος).